

1. Twijfel overvalt je...

Twijfel is iets, waar je meestal niet voor kiest. Twijfel overvalt je. Het is een soort monster, dat je kan verscheuren. Ja, het is mogelijk om twijfel te koesteren. Twijfel zie je dan als een vorm van intelligentie. Het staat wel heel geleerd, om overal aan te twifelen. Maar als je graag wilt geloven, je wilt vertrouwen op God, dan kan toch de twijfel in je ziel sluipen. Bijvoorbeeld als je een vreselijk bericht hoort, zoals nu het bericht over het overlijden van Jessica de Heide, nog maar tien jaar oud. Opeens... De ene dag huppelt ze naar school, de andere dag wordt ze dood gevonden...

Twijfel, daarin zit het woord twee.

Denkt u maar aan het Engelse woord 'twofold', tweevoud. Als je twijfelt, dan wordt er van twee kanten aan je getrokken. Je wordt verscheurd.

In Genesis 15 ontmoeten we Abram ook in twijfel. Abram heeft net met zijn troep van 318 man een enorme legermacht verslagen. Maar nu ligt hij in zijn tent, en hij is onrustig. Zullen er geen wraakacties komen? Laten die koningen dat zo maar op zich zitten, dat ze verslagen zijn door zo'n klein legertje? En als ze terugkomen, wat moet hij dan doen? Hij is nog steeds een vreemdeling in dit land. Abram kan niet slapen. Hij ligt maar te woelen. De twijfel kan je van alle kanten bespringen, vooral in de lange, donkere nacht. Zou dat niet bij iedereen weleens zo wezen? De twijfel: heb ik wel de juiste keuzes gemaakt? En hoe moet het nu eigenlijk verder? En wat moet ik doen, als... Soms komt die twijfel juist op als je een succes geboekt hebt. Als iedereen zegt: 'Goed gedaan!' maar jij valt in een gat. 'Ik weet niet of ik het wel goed heb gedaan.'

2. God zoekt de twijfelaar op

'Hierna kwam het woord des HEREN tot Abram in een gezicht', staat er dan in vers 1. In de nacht zoekt God hem op. En het eerste wat God zegt, dat is: 'Vrees niet, Abram. Ik ben uw schild. Uw loon zal zeer groot zijn.' Vrees niet. Wees niet bang. Steeds weer is dat de boodschap van het evangelie. Niet bang zijn, want God is ons schild.

Weet u, als ik met mensen in contact kom die te maken hebben met moeiten, problemen, zorgen, dan voel ik me altijd weer machteloos, en denk ik: 'Is dat nou niet vreselijk goedkoop, om dat te zeggen: Wees niet bang, want God is je schild. Kun je dat zomaar zeggen?' Nou, ik kan me voorstellen dat als iemand dat tegen Abram gezegd zou hebben, dat hij dan ook zijn schouders had opgehaald en gezegd zou hebben: 'Tja, ik hoop het maar. Ik weet het niet.'

Maar het is niet zomaar iemand, het is de HERE God Zelf, die met deze boodschap Abram opzoekt. 'Wees niet bang.' Dat is nu de boodschap van de Allerhoogste Himself! Het zal Abram veel gedaan hebben, dat God dat zei. Moet u zich eens voorstellen! God die in een nachtgezicht tot je spreekt: 'Wees niet bang. Ik ben je schild, en Ik zal je een zeer groot loon geven.'

En toch legt Abram zijn twijfel en zijn zorg bloot voor God. Dat mag dus ook. Dat kan ook bij God. Zo is onze God. 'Heer, hoe moet dat nou? Ik heb geen kind! Op doorreis in Damaskus heb ik indertijd Eliëzer gekocht, als knecht. En ik heb maar bepaald, dat als ik sterf zonder kinderen, dat hij dan mijn erfgenaam zal zijn. Wat wilt U mij nou toch geven, als ik het aan niemand na kan laten?'

'Abram,' zegt God, 'Ik zal jou een eigen, een bloedeigen zoon geven. Die zal jouw erfgenaam zijn.' En dan leidt God Abram naar buiten. Dat overbekende beeld in al die kinderbijbels: Abram die naar de sterren kijkt. 'Zó groot zal jouw nageslacht zijn, Abram.' Nederlandse kindertjes begrijpen daar helemaal niets van, natuurlijk. Als je hier 's avonds naar boven kijkt, zie je als je geluk hebt tien sterren. Met al dat dat kunstlicht in de lucht. Nee, als je dan een keer in het buitenland bent, of misschien op een stil plekje op de hei in Drenthe, dan weet je een klein beetje, wat een echte sterrenhemel is. Miljoenen, miljoenen. Ongelooflijk. 'Zo talrijk zal je nageslacht zijn.' En dan moet je zelf nog geen enkel kind hebben! In de nacht van de twijfel geeft God Zijn belofte. Een belofte die oplicht in het duister. Letterlijk.

En in die sterren, die het nageslacht van Abram symboliseren, is dan ook dat volk Israël opgenomen. Want Abram krijgt meerdere lijfelijke zonen, maar toch maar één bij Sara. Hij krijgt ook een zoon bij Hagar, en zelfs meerdere zonen bij Ketura, een andere bijvrouw, maar hij zal maar één zoon krijgen bij zijn eerste, echte vrouw Sara. Dat is Izaäk, de vader van Jacob, die later Israël heet. Gods belofte, gesymboliseerd in die sterren, is werkelijkheid geworden in Israël. Nu, na 4000 jaar, bestaat dat volk nog steeds. Hoe vervolgd ook, opgejaagd, uitgebuit, nog steeds zijn ze er, de Joden, miljoenen...

3. De beste reactie op Gods beloften: geloof!

De God van de belofte is een betrouwbaar God. En Abram, staat er in vers 6: 'Abram geloofde in de HERE, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid.' Hier ligt een belofte van God. En wat is de reactie van Abram. Hij gelooft! Vertrouwen! Dat is het!

Weet u welk woord daar staat in het Hebreeuws? Dat werkwoord komt van het woord 'Amen'. God deed een belofte en Abram zei: 'Amen'. Als je dat doet, dan rekent God je als rechtvaardige. Dan mag je met Hem leven, dan staat er niets meer tussen jou en God in. Alleen maar geloven.

Alleen maar geloven. Dat betekent dus ook: afzien van andere dingen. Niet denken: 'God zal mij wel accepteren, want ik heb me toch ingezet voor die en die, en ik ben regelmatig in de kerk geweest, en ik heb altijd gebeden en gedankt voor het eten.' Dat is geen geloof! Daarmee kom je niet bij God, en niet in de hemel. Natuurlijk is het Gods bedoeling dat we bidden en naar de kerk gaan, maar dát is niet het punt waarop God ons beoordeelt. 'Ik doe dit, ik doe dat. Ik voel me vaak zo bewogen, ik kan huilen als ik een lied zing.' Dat is fantastisch, maar er komen vast ook tijden dat u helemaal niets voelt. Je kunt helemaal in de war raken, en denken: 'Geloof ik nu wel? Eerder voelde ik me verbonden met God, maar ik voel nu helemaal niks!' Wat staat er? 'Abram voelde God'? 'Abram presteerde zoveel?' Nee! 'Abram geloofde in de HERE, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid.' Geloven, dat is: je met huid en haar toevertrouwen aan God. God die –dat weten wij nu, dat wilt Abram nog niet- Zijn Zoon heeft gegeven voor ons. Jezus zegt: 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelóóft, niet verloren ga, maar het eeuwige leven hebbe.' Geloven in Jezus, dat betekent: niks verwachten van jezelf, of van je eigen gevoel, maar alleen voor ogen houden: 'Hij stierf ook voor mijn zonden, alleen door Hem kan en mag ik bij God komen.' Dat is geloof. Zo simpel is het nu.

4. God sluit éézijdig het verbond!

God gaf een belofte, Abram antwoordde met geloof, en dan sluit God met Abram een verbond. Dat is het derde wat er gebeurt in dit hoofdstuk. Opnieuw herhaalt God de belofte: 'Abram, dit land zal Ik je geven.' En dan vraagt Abram: 'Hoe kan ik dat nu zeker weten, Here God?'

We hebben gelezen wat God dan zegt: Abram moet vijf dieren halen, één dier van elke diersoort waarmee in die tijd offers werden gebracht. Een jonge koe, van drie jaar oud, een driejarige geit, een driejarige ram, een tortelduif en een jonge duif. De dieren worden geslacht en de grote dieren worden middendoor gedeeld. De twee duiven deelt hij niet, maar legt ze elk aan een kant. Wat gebeurt hier nu eigenlijk? Om dat te begrijpen moet u weten, hoe vroeger, in het oude Oosten, een verbond werd gesloten. Stel, er waren twee koningen die bondgenoten wilden worden. Dan lieten ze offerdieren komen en ze deden precies dit. De offerdieren werden in tweeën gedeeld, behalve de duiven, want die mochten ook bij echte offers niet worden gedeeld. Zo lagen er dus twee bergen met vlees. De twee koningen maakten samen afspraken, ze beloofden elkaar trouw, en dan liepen ze samen tussen die twee hopen offervlees door. De gedachte was: als één van de twee zijn woord zou breken, dan zou hij gelijk mogen worden aan zo'n offerdier. Oftewel: dan zou de ander het recht hebben om hem te doden. Zo legden bondgenoten een eed af. Ze zeiden dan ook vaak: 'Zó, net als die dieren, zó mogen de goden mij doen, ja, nog erger, als ik me niet aan mijn woord houd.' Zo ging dat dus, in het oosten, bij een verbondssluiting. Twee koningen zwoeren elkaar trouw door tussen de gedeelde dieren door te lopen. In het Hebreeuws zeg je ook niet: 'ik sluit een verbond', maar 'ik snij een verbond'. Zo is die term in het Hebreeuws (zie ook Jeremia 34: 18 en verder). Dat is dus de straf voor het breken van een verbond: worden als het offerdier, dat geslacht is en gedeeld is, en dat door de vogels, de aasgieren, wordt opgegeten. En nu moet u eens opletten wat er gebeurt in Genesis 15. Ook daar komen aasgieren af op het vlees, maar Abram jaagt ze weg. Hier is alles klaargemaakt om een verbond te sluiten, en in dat verbond moet het goed gaan. En nu komt God, de belangrijkste verbondspartner. God heeft Zijn beloften al gegeven. Hij heeft tegen Abram gezegd: 'Je nageslacht zal zijn als de sterren', en Hij heeft het land beloofd: 'Dit land, Abram, zal Ik jouw nageslacht geven.' Maar hier zegt God nog meer. Het zal niet alleen maar koek en ei zijn. Vers 12: 'Toen de zon op het punt stond om onder te gaan, viel een diepe slaap op Abram. En zie, hem overviel een angstwekkende, dikke duisternis.' En in die duisternis gaat God opnieuw spreken. Hij voorspelt: 'Jouw nageslacht, Abram, zal als vreemdelingen in een ander land wonen, niet in dit land, in een ander land, en vierhonderd jaar lang zullen ze verdrukt worden. Maar ook die verdrukking zal Ik hun verdiende loon geven en dan zal het vierde geslacht met grote rijkdom terugkeren naar dit land. Maar jij zelf zult oud worden en in vrede sterven.'

De toekomst zal lang niet altijd gemakkelijk zijn. Er zal een tijd komen dat het volk in een ander land slavenarbeid moet verrichten. Inderdaad is dat gebeurd, in Egypte. Israël zal door een donkere nacht heengaan. 'Maar', zegt God, 'middenin de nacht blijf Ik trouw!'

En let u nu goed op wat er dan gebeurt. De nacht is gevallen, een 'dikke duisternis', staat er in vers 17. Dreigend, vol angst en gevaar. Maar midden in die dikke duisternis is daar opeens: vuur! Een rokende oven, zo'n vuurpan, met een vurige fakkel. En die rokende oven gaat

tussen die stukken door. En Abram hoort een stem: 'Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven, van de rivier van Egypte (de Nijl) tot de grote rivier (de Eufraat), met alle volken die daarbij horen.'

Een verbond, maar wat voor een verbond? Niet een verbond waarin twee partijen trouw beloven, want dan zou Abram ernaast hebben moeten lopen. Maar wel een verbond van God met Abram. Hoe kan dat? Hier is dus een verbond tussen twee partijen, waarbij één partij zegt: 'Ik geef Mijn beloften, Ik alleen. Ik zorg voor jou. En Ik alleen (let u nu goed op, want dit is ongekend) Ik alleen neem ook de vloek op Mij, als dit verbond wordt geschonden. Dan word Ik, en Ik alleen, als deze offerdieren, gedood, geslacht.'

Zo is onze God. Hij sluit een verbond met Israël, en Hij sluit dat verbond alléén. Dat is *Gods eenzijdigheid*. Hij bewijst eenzijdig al Zijn goedheid, al Zijn trouw, Zijn liefde aan Zijn volk, en Hij belooft: 'Als het misgaat, dan neem Ik Zelf de straf op Mij.' Ziet u de contouren van het kruis van Golgotha al? Want het is misgegaan, niet één keer, niet twee keer, maar constant. In het volgende hoofdstuk gaat het al mis en slaat het ongelof al toe. Maar de God die eenzijdig Zijn verbond sluit, neemt ook eenzijdig de vloek op Zich in Zijn Zoon, Jezus Christus. God sluit hier een verbond met Abram, maar dat verbond had nog geen dag stand kunnen houden als God en Abram sámen trouw hadden beloofd. Als mens val je binnen een dag door de mand. Maar God zij dank! Hij heeft alléén Zijn verbond met Abram gesloten, en Hij wist al dat Hij Zijn Zoon zou gaan geven voor alle keren, dat wij mensen dat verbond zouden overtreden. God zelf zou worden als die offerdieren: verscheurd, in tweeën gescheurd. Wat riep de Here Jezus ook alweer aan het kruis: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' God door God verlaten: God Zelf werd als het ware doormidden gescheurd. Jezus, het Offerlam, ging eraan ten onder: aan het verbreken van het verbond... door ons!

Maar doordat Hij die vloek op Zich nam, is er voor ons: leven! Eeuwig leven! 'O Heer, Uw bloed roept voor altijd: Barmhartigheid! Barmhartigheid!' Éézijdig hebben wij het verbond met God geschonden. En éézijdig heeft God daarvoor de straf op Zich genomen. Éézijdig heeft Hij het verbond hersteld. Dat is nou: Gods eenzijdigheid. Éézijdige liefde. Éézijdige trouw. 'Als wij ontrouw zijn,' schrijft Paulus, 'God blijft getrouw, want Zichzelf verloochenen kan Hij niet.'

5. Dank voor Gods liefde laat de twijfel smelten

Drie keer per maand komen twee mensen bij elkaar om samen te lunchen, ergens in Amerika. Het zijn Jermaine Washington and Michelle Stevens, en ze noemen het een dankbaarheidslunch. Waarom? Jermaine Washington kende Michelle Stevens maar oppervlakkig, maar toen Michelle een nierziekte kreeg, doneerde Jermaine één van zijn nieren. Zomaar! Puur uit liefde. Zonder dat daar iets tegenover stond. Geen geld, geen prestaties. En Michelle Blijft hem daarvoor eeuwig dankbaar. Vandaag hebben we Gods eenzijdige liefde gevierd. Zijn eenzijdige offer, Zijn eenzijdige trouw. Die liefde is het enige middel tegen de twijfel. Als wij verscheurd worden, als de twijfel van twee kanten aan ons trekt, is er maar één oplossing: zien op Jezus Christus, zien hoeveel God van ons houdt, en Zijn oneindige goedheid elke weer vieren met een dankbaarheidsmaaltijd. Twijfel, gemeente, smelt in de zonnestralen van Gods liefde. Amen.